

Saint George Greek Orthodox Cathedral

256 South 8th Street, Philadelphia, PA 19107 • Tel.: (215) 627-4389

Fax: (215) 627-4394 • Web: saintgeorgecathedral.org

Very Reverend Archimandrite, Ambrose Bitziadis-Bowers, Dean

saintgeorgecathedral@msn.com

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Συνεπληρώθησαν ἤδη εἰκοσιεννέα ἔτη ἀπό τῆς καθιερώσεως ὑπό τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ἐορτῆς τῆς Ἰνδίκτου ὡς «Ἡμέρας Προστασίας τοῦ περιβάλλοντος». Καθ' ὅλον αὐτό τό διάστημα τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ὑπῆρξεν ἐμπνευστής καί πρωταγωνιστής ποικίλων δράσεων, αἱ ὁποῖαι ἐκαρποφόρησαν πλουσίως καί ἀνέδειξαν τό οἰκολογικόν πνευματικόν δυναμικόν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν παραδόσεως.

Αἱ οἰκολογικά πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπετέλεσαν ἔναυσμα διά τήν θεολογίαν, διά νά ἀναδείξῃ τάς οἰκοφιλικάς ἀρχάς τῆς χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας καί κοσμολογίας καί νά προβάλῃ τήν ἀλήθειαν ὅτι οὐδέν ὄραμα διά τήν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἔχει ἀξίαν, ἐάν δέν περιλαμβάνῃ καί τήν προσδοκίαν ἐνός κόσμου, ὁ ὁποῖος θά λειτουργῇ ὡς πραγματικός «οἶκος» τοῦ ἀνθρώπου, εἰς μίαν ἐποχήν κατά τήν ὁποίαν ἡ συνεχῶς

διογκουμένη άπειλή κατά τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος κυοφορεῖ μίαν παγκόσμιον οἰκολογικήν καταστροφήν. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη εἶναι ἡ συνέπεια μιᾶς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς τρόπου οἰκονομικῆς, τεχνολογικῆς καί κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία δέν σέβεται οὔτε τήν ἀξίαν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, οὔτε τήν ἱερότητα τῆς φύσεως. Εἶναι ἀδύνατον νά ἐνδιαφερώμεθα πραγματικῶς διά τό ἀνθρώπινον πρόσωπον καί ταυτοχρόνως νά καταστρέφωμεν τό φυσικόν περιβάλλον, τήν βάσιν τῆς ζωῆς, κατ' οὐσίαν δηλαδή νά ὑπονομεύωμεν τό μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος.

Παρά τό γεγονός ὅτι δέν θεωροῦμεν ὀρθόν νά κρίνωμεν τόν νεωτερικόν πολιτισμόν ἐπί τῇ βάσει «ἀμαρτολογικῶν κριτηρίων», ἐπιθυμοῦμεν νά ὑπογραμμίσωμεν ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἰς τήν ἐποχήν μας συνδέεται μέ τήν ἀλαζονείαν τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῆς φύσεως καί τήν ἐξουσιαστικήν σχέσιν του πρός αὐτήν, καθῶς καί μέ τό εὐδαιμονιστικόν πρότυπον τοῦ «πολλῶν δεῖσθαι» ὡς γενικῆς στάσεως ζωῆς. Ὅσον λανθασμένον εἶναι τό νά πιστεύωμεν ὅτι εἰς τό παρελθόν ὄλα ἦσαν καλλίτερα, τόσον ἄτοπον εἶναι νά κλείωμεν τά ὄμματα ἐνώπιον ὅσων συμβαίνουν σήμερον. Δέν ἀνήκει τό μέλλον εἰς τόν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ ἀκαταπαύστως τεχνητάς ἀπολαύσεις καί νέας ἱκανοποιήσεις, ὁ ὁποῖος ζῆ διά τόν ἑαυτόν του καί ἀγνοεῖ τόν πλησίον, εἰς τόν ἄνθρωπον τῆς προκλητικῆς σπατάλης, οὔτε εἰς τόν ἀδικητήν καί ἐκμεταλλευτήν τῶν ἀδυνάτων. Τό μέλλον ἀνήκει εἰς τήν δικαιοσύνην καί τήν ἀγάπην, εἰς τόν μετοχικόν πολιτισμόν τῆς ἀλληλεγγύης καί τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀκεραιότητος τῆς δημιουργίας.

Τοιοῦτον ἦθος καί τοιοῦτος πολιτισμός διασώζεται εἰς τήν θεανθρωπίνην ἐκκλησιαστικήν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τήν μυστηριακὴν καί λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας βιοῦται καί ἐκφράζεται ἡ εὐχαριστιακὴ θεώρησις, νοηματοδότησις καί χρῆσις τῆς δημιουργίας. Αὐτὴ ἡ σχέσις μέ τόν κόσμον εἶναι ἀσύμβατος μέ κάθε εἶδους ἐσωστρέφειαν καί ἀδιαφορίαν διά τήν πλάσιν, μέ κάθε μορφῆς δυῖσμόν πνεύματος καί ὑλῆς καί ὑποτίμησιν τῆς ὑλικῆς πραγματικότητος. Τούναντίον, ἡ εὐχαριστιακὴ ἐμπειρία εὐαισθητοποιεῖ καί κινητοποιεῖ τόν πιστόν εἰς οἰκοφιλικήν δρᾶσιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπεγράμμισεν ὅτι εἰς τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας «καταφάσκεται ἡ δημιουργία καί ὁ ἄνθρωπος ἐνδυναμώνεται διά νά λειτουργῇ ὡς οἰκονόμος, φύλαξ καί "ἱερεύς" αὐτῆς, προσάγων ταύτην δοξολογικῶς τῷ Δημιουργῷ» (Ἐγκύκλιος, §14). Κάθε εἶδους κατάχρησις καί καταστροφή τῆς κτίσεως καί ἡ μετατροπὴ τῆς εἰς ἀντικείμενον πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἀποτελεῖ διαστρέβλωσιν τοῦ πνεύματος τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου. Δέν εἶναι διόλου τυχαῖον, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡ «οἰκολογικὴ μορφή» τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία διέσωσε τήν Θεῖαν Εὐχαριστίαν ὡς πυρῆνα τῆς ζωῆς τῆς.

Συνεπῶς, ἡ οἰκολογικὴ δραστηριοποίησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δέν ἀνε-πτύχθη ἀπλῶς ὡς ἀντίδρασις εἰς τήν σύγχρονον πρωτοφανῆ οἰκολογικὴν κρίσιν, δέν ἐδημιουργήθη ἀπὸ αὐτήν, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, προέκτασιν τοῦ εὐχαριστιακοῦ ἦθους εἰς τήν σχέσιν τοῦ πιστοῦ μέ τήν φύσιν. Αὐτὴ ἡ ἐγγενὴς οἰκολογικὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας ἐξεδηλώθη εὐθαρσῶς

καί εὐστόχως ἐν ὄψει τῶν συγχρόνων ἀπειλῶν κατά τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι βιωμένη οἰκολογία, ἔμπρακτος καί ἀκατάλυτος σεβασμός τῆς κτίσεως. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι γεγονός κοινωνίας, νίκη κατά τῆς ἀμαρτίας καί τοῦ θανάτου, κατά τῆς αὐτοδικαιώσεως καί τοῦ άτομοκεντρισμοῦ, ἀπό τά ὅποια ἐκπορεύεται ἡ καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος. Ὁ Ὁρθόδοξος πιστός εἶναι ἀδύνατον νά παραμένῃ ἀδιάφορος ἔναντι τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως. Ἡ μέριμνα καί ἡ φροντίς διά τήν πλάσιν εἶναι συνέπεια καί ἔκφρασις τῆς πίστεως καί τοῦ εὐχαριστιακοῦ ἠθους του.

Εἶναι προφανές ὅτι διά τήν ἀποτελεσματικήν συμβολήν εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νά τά γνωρίζῃ καί νά τά μελετᾷ. Γνωρίζομεν ἅπαντες ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἀπειλή διά τό περιβάλλον καί τήν ἀνθρωπότητα εἶναι σήμερον ἡ κλιματική ἀλλαγὴ καί αἱ καταστροφικαί ἐπιπτώσεις της δι' αὐτήν ταύτην τήν ζωὴν ἐπὶ τῆς γῆς. Αὕτη ἡ θεματική ἐκυριάρχησε καί κατά τό ἔνατον οἰκολογικόν Συμπόσιον, τό ὁποῖον διωργάνωσε τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον τόν παρελθόντα Ἰούνιον εἰς τὰς νήσους τοῦ Σαρωνικοῦ Σπέτσες καί Ὑδραν, μέ τίτλον «Γιά μιά πιό πράσινη Ἀττική. Διασώζοντας τόν πλανήτη καί προστατεύοντας τοὺς κατοίκους του». Δυστυχῶς, ἡ πρόσφατος καταστροφικὴ πυρκαϊὰ εἰς τήν Ἀττικήν καί αἱ ἀναμενόμενα συνέπεια τῆς προκληθείσης μεγάλης περιβαλλοντικῆς καταστροφῆς ἀποτελοῦν τραγικήν ἐπιβεβαίωσιν τῶν θέσεων τῶν συνέδρων διά τήν σοβαρότητα τῆς οἰκολογικῆς ἀπειλῆς.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ὁ οἰκολογικός πολιτισμός τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ ὑλοποίησις τοῦ εὐχαριστιακοῦ ὁράματος τῆς δημιουργίας, τό ὁποῖον συμπυκνοῦται καί ἐκφράζεται εἰς τήν συνολικήν λειτουργίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Αὐτό εἶναι τό αἰώνιον μήνυμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τό θέμα τῆς οἰκολογίας. Ἡ Ἐκκλησία λέγει καί κηρύττει «ἀεὶ ταῦτά» καί «περὶ τῶν αὐτῶν», συμφώνως καί πρὸς τὰ ἀνυπέρβλητα λόγια τοῦ Ἰδρυτοῦ καί κεφαλῆς αὐτῆς: «ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δέ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι» (Λουκ. κα', 33). Στοιχοῦσα τῷ πνεύματι τούτῳ, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία καλεῖ τὰς ἀνά τήν οἰκουμένην Ἀρχιεπισκοπὰς καί Μητροπόλεις αὐτῆς, τὰς ἐνορίας καί τὰς ἱεράς Μονάς, νά ἀναπτύξουν πρωτοβουλίας καί συντονισμένας δράσεις, προγράμματα περιβαλλοντικῆς εὐαισθητοποιήσεως, νά ὀργανώσουν συνέδρια καί ὁμιλίας, ὥστε οἱ πιστοὶ νά συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι πνευματικὴ εὐθύνη ἐκάστου ἐξ ἡμῶν. Τό φλέγον θέμα τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, τὰ αἷτια καί αἱ ἐπιπτώσεις του διὰ τόν πλανήτην καί τήν καθημερινότητα τῶν ἀνθρώπων ἀποτελοῦν εὐκαιρίαν διὰ προσεγγίσεις καί συζητήσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς θεολογικῆς οἰκολογίας καί διὰ συγκεκριμένας πρακτικὰς παρεμβάσεις. Εἶναι ζωτικῆς σημασίας νά δοθῇ ἔμφασις εἰς τήν δρᾶσιν εἰς τοπικόν ἐπίπεδον. Ἡ ἐνορία ἀποτελεῖ τό κύτταρον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, χῶρον προσωπικῆς παρουσίας καί μαρτυρίας, ἐπικοινωνίας καί συνεργασίας, λειτουργικὴν καί διακονικὴν κοινότητα.

Ἰδιαιτέρα μέριμνα πρέπει νά ἐπιδειχθῇ διὰ τήν ὀργάνωσιν τῆς ἐν Χριστῷ διαπαιδαγωγ-γῆσεως τῆς νέας γενεᾶς, ὥστε νά καλλιεργῆται εἰς αὐτήν τό οἰκολογικόν ἦθος. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ κατήχησις πρέπει νά ἐνσταλάξῃ εἰς τήν ψυχὴν τῶν παιδίων καί τῶν νέων τόν σεβασμὸν πρὸς

τήν «καλήν λίαν» πλᾶσιν, κίνητρα διά δραστηριοποίησιν εἰς τήν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος καί τήν ἐλευθεροποιόν ἀλήθειαν τῆς ἀπλότητος, καί τῆς λιτότητος καί τοῦ ἀσκητικοῦ ἥθους, τοῦ μετοχικοῦ τρόπου τοῦ βίου καί τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης. Εἶναι ἀπαραίτητον, οἱ νέοι νά κατανοήσουν τήν εὐθύνην των διά τήν ἐφαρμογήν ἐν τῇ πράξει τῶν οἰκολογικῶν συνεπειῶν τῆς πίστεώς μας, νά γνωρίσουν καί νά γνωστοποιήσουν τήν καθορι-στικήν συμβολήν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εἰς τήν ὑπόθεσιν τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Περαίνοντες τόν λόγον, εὐχόμεθα πᾶσιν ὑμῖν εὐλογημένον ἐκκλησιαστικόν ἔτος καί δαψιλῆ καρποφορίαν τῶν πνευματικῶν ὑμῶν ἀγώνων, ἐπικαλούμεθα δέ ἐφ' ὑμᾶς τήν ζωηφόρον χάριν καί τό ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ πανδώρου Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ καί τελειωτοῦ τῆς πίστεως ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, ἧς τήν τιμίαν εἰκόνα, τό σεπτόν κειμήλιον τοῦ Γένους, ἐορτίως, εὐσεβοφρόνως καί ἐν ταπεινώσει σήμερον κατασπαζόμεθα.

**Διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν,
+ Ο Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ**